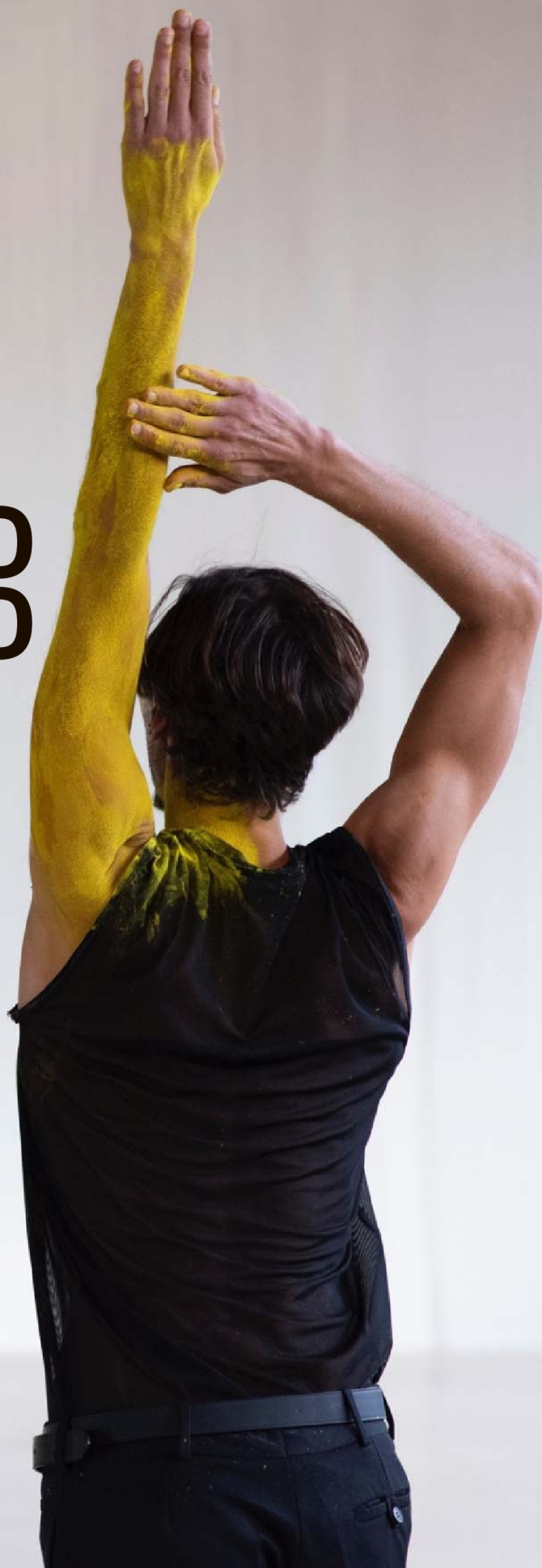

ds2

DE STANDAARD - VRIJDAG 14 SEPTEMBER 2018

EENVOUD IN ZESVOUD

ANNE TERESA
DE KEERSMAEKER
DANST DE ZES
BRANDENBURGSE
CONCERTEN

DESALNIETTEMIN
NICK DE LEU

Geen kinderspel

Er is een nieuwe fase in mijn leven aangebroken. Dat zeg ik niet, maar mijn Instagram-tijdlijn. Sinds mijn 29ste verjaardag word ik er overspoeld door bolle buiken, echografieën en kruippakjes: mijn hele sociale netwerk lijkt wel een fabriek waar onophoudelijk nieuwe mensjes van de pers rollen.

Nu juich ik het wonder van een nieuw leven van ganser harte toe, maar dat gaat wel gepaard met extra druk. Dat zegt niet mijn Instagram-tijdlijn, maar ikzelf. Mijn eigen kindertijd ligt immers al bijna drie decennia achter mij – hoe moet ik nu weten welke cadeaus gepast zijn voor baby's, peuters of kleuters?

Gelukkig komen de meeste pasgeborenen met een hapklare cadeaulijst, want zelf was ik nooit op het idee gekomen om de kroost van een goede vriendin op een buggy-met-klamboe te trakteren. Maar voor alle bijkomende gelegenheden – doopsels, verjaardagen, casual bezoeken – sta ik tussen de winkelrekken met de handen in het haar.

Niet omdat ik twijfel over het enthousiasme van de dreumesen bij eender welk cadeau, een kinderhand is tenslotte gauw gevuld. Maar de stress-emmers van jonge ouders vermoedelijk ook. Koop ik een oversized knuffel? O wee de vaders en moeders die daarmee moeten rondzeulen. Een leerrijk speeltje met dierengeluiden? Dat hypothekeert de zo al schaarse nachtrust nog meer. Een blokkendoos, dan maar. Maar op welke leeftijd stoppen kinderen eigenlijk met dingen in hun mond te steken?

Een kinderhand is dan wel gauw gevuld, maar de stress-emmers van jonge ouders vermoedelijk ook

De bron van mijn cadeaukoopangst ligt in een toekomstbeeld. De huidige babyhype in mijn vriendenkring betekent dat ik sowieso aan het eind van de productielijn zal staan. Als ik nu met slechte cadeaus kom aandragen, kan iedereen mij dat aan het eind van de rit dus betaald zetten, met een huis vol lichtgevende ballen, schelle speelgoedpiano's en een legioen synchroon marcherende Bumba's tot gevolg.

Kan je ook opbergkasten met een hangslot op een geboortelijst zetten?

'Mensen merken me niet op als ik op de trein zit'

Het is niet dat niemand nog weet wie **PAUL MCCARTNEY** is, legt de ex-Beatle uit aan de BBC: de reizigers op het openbaar vervoer hebben het gewoon te druk met op hun smartphone te kijken.

Grootste creatie ooit van Anne Teresa De Keersmaeker

De wervelende levenslust van Bach

Al meer dan 35 jaar lagen de zes Brandenburgse Concerten op de plank van Anne Teresa De Keersmaeker. Om dit historisch meesterwerk in beweging te vatten, brengt de choreografe dan ook niet toevallig dansers uit drie generaties Rosas samen.

CHARLOTTE DE SOMVIELE

Het podium davert onder de energie van de dansers. © Anne Van Aerschot

Afgeladen vol zat de Volksbühne woensdag voor de nieuwe Rosas, en niet met het minste volk. Voormalig intendant Chris Dercon trotseerde voor de gelegenheid nog eens de argwanende blikken van de Berlijnse culturo's en ging kijken naar wat eigenlijk zijn seizoensopener had moeten worden. Ook Vlaams minister-president Geert Bourgeois was naar de Duitse hoofdstad afge-

zakt. Hij stak *The Six Brandenburg Concertos* een extra subsidie van 90.000 euro toe. De voorstelling is dan ook de grootste creatie ooit van De Keersmaeker. Zestien dansers uit 3 Rosas-generaties – van wie 'de oudste' (Cynthia Loe-mij) al 27 jaar meedraait – dansen de instrumentale meesterwerken van Bach, live uitgevoerd door B'Rock en violiste Amandine Beyer.

Het 'verhaal' van Bach en De Keersmaeker lijkt wel een liefdes-

geschiedenis, maar dan met enkele eeuwen tussen. Allebei vertrekken ze vanuit wiskundige regels om tot een bijna transcendente schoonheid te komen. Het is de vijfde keer dat de Belgische choreografe met de Duitse meester aan de slag gaat, maar de concerto's vergezellen haar al sinds ze aan *Violin Phase* werkte in de vroege jaren tachtig.

Pas nu voelde De Keersmaeker zich klaar om de complexiteit van deze *concerto grossi* – composities voor orkest met daarin een solistengroep – te doorgronden. De polyfonische structuur van de concerten is dan ook bijzonder gelaagd. Geen enkel concert kent dezelfde instrumentencombinatie en Bach zette de klassieke hiërarchie van het orkest op zijn kop. Begeleide instrumenten zoals de blokfluit en het klavecimbel mogen solo schitteren.

Een stap, een noot

Geen evidentie dus om uit de muziek een partituur voor de dans te puren, zeker niet voor zo'n fors ensemble. In contrast met Bachs monumentale karakter en de grote schaal van deze productie kiest De Keersmaeker herhaaldelijk voor eenvoud. Dat levert sterke momenten op, zoals in het eerste concert. Terwijl de jachthoorns

ook dat nog

Feniks wil de kleinste zijn

Feniks, de boekhandel in de gevel van het stadhuis van Damme, is met zijn 15 vierkante meter de kleinste boekhandel van België. Sinds De Terechte Kronkel in Amsterdam is verhuisd naar een ruimer pand, is Feniks ook de kleinste boekhandel van de Lage Landen. Eigenaar Guido De Ville vraagt zich af of Feniks zelfs niet de kleinste boekenwinkel van Europa is,

of van de wereld. Hij vraagt iedereen die in het buitenland een boekhandel vindt die nog kleiner is, om er een foto'tje van te nemen en die naar guidodeville@hotmail.com te mailen of af te geven in Feniks. De ontdekker krijgt een boek cadeau, De Ville gaat ter plekke nameten en plant al een ontmoeting in Damme met alle 'kleine boekhandelaars'. (sig)

Feniks in Damme. © bvm

Sandy Williams haalt zowaar zijn hond op de scène en laat hij hem mee de baslijn wandelen. © Anne Van Aerscht

Jan Versweyveld overschildert de scène in een gloed van oranje. © Anne Van Aerscht

Het 'verhaal' van Bach en De Keersmaeker lijkt wel een liefdesgeschiedenis, maar dan met enkele eeuwen tussen

sluiting van de jacht – zowaar zijn hond op de scène en laat hij hem mee de baslijn 'wandelen'. B'Rock speelt tussen het geblaf gezwind door, alsof ze nooit iets anders hebben gedaan.

Het derde concerto is een ander hoogtepunt. Daarin zijn de strijkers én de mannen aan zet. Met z'n twaalfven huppelen ze uitgelaten over het podium, in alle variaties. De Keersmaeker visualiseert de verschillende instrumentengroepen en splitst de dansers op in drie formaties: een voor de violen, een voor de altviolen en een voor de cello's. Geleidelijk aan trekken de dansers de rechte lijnen uit de vorige concerto's open tot cirkels, symbool voor de oneindigheid die Bachs muziek evocert. Het podium daverd onder hun energie, terwijl het twaalfstal steeds sneller begint te rennen en uitdagende blikken uitwisselt.

Vederlicht

Niet alle concerto's zijn even memorabel als dit. Soms raakt het bewegingsmateriaal wat uitgeput en schiet de boog van het stuk er bij in. Dat er wordt verder gedanst tijdens de intermezzo's, helpt daar niet bij. Vergeleken met *Mitten Wir im Leben Sind* (2017), De Keersmaekers gelauwerde vertaling van de cellosuites, kruipt deze Brandenburgse ook minder diep onder je vel.

Dat neemt niet weg dat Bachs wervelende vitaliteit een bijna fysieke uitwerking op je heeft, zodat je maar moeilijk kunt blijven stilzitten in je stoel. Het zijn bij uitstek dan ook de dansers met een verderlichte energie die hier excelleren: de bijna gewichtloze Jason Respilieux, de onovertroffen Marie Goudot die elke beweging moeiteloos laat lijken, de ranke Igor Shyshko, nieuwkomer Frank Gizycki die al opviel in *Zeitigung* (2017) en Thomas Vantuycom, wiens solo in het vijfde concert herinnert aan zijn onvergetelijke incarnatie van Coltrane in *A Love Supreme* (2017).

Hoewel de *Brandenburg Concertos* niet de meeste evenwichtige voorstelling is, zijn er weer tal van scènes die als een herinnering aan de muziek zullen blijven kleven. Bovenal zie je een familie van dansers, die allemaal op hun eigen manier de geschiedenis van Rosas hebben geschreven.

The Six Brandenburg

Concertos. Anne Teresa De Keersmaeker, Amandine Beyer/Rosas & B'Rock Orchestra.
Belgische première: 5>9/1/2019 in De Munt.

★★★★☆

concert. Terwijl de jachthoorns triomfantelijk schallen, stappen de zestien dansers frontaal de baslijn af, voor- en achterwaarts. Een stap is gelijk aan één noot. Op het moment dat de violino piccolo en de hobo het voortouw nemen, maken ook Jason Respilieux en Sue Yeon Youn zich los en proberen ze de strakke orde te doorbreken met geraffineerde solo's. Door de grote groep wordt het architecturale grondplan soms te zichtbaar, maar dat verandert wanneer de choreografe het contrapunt volop begint uit te spelen en daarbij de hele ruimte opentrekt.

Niet te heilig

Het decor van Jan Versweyveld roept niet toevallig referenties op aan die andere exuberante voorstelling, *Rain* (2001). Versweyveld markeert elk concert met een lichtbreuk en overschildert de scène in een gloed van oranje. Tegen de cilindervormige achterwand hangen lange, pendulumachtige touwen met zilverkleurige bolletjes die het perspectief van de ruimte manipuleren.

In deze setting laat de choreografe ook humor toe, alsof ze Bach vooral niet te heilig wil maken. Zo haalt Sandy Williams tijdens het eerste concert – een feestelijke af-

Muziek

Eurovisiesongfestival vindt volgend jaar plaats in Tel Aviv

De 64ste editie van het Eurovisiesongfestival wordt op 14, 16 en 18 mei 2019 gehouden in Tel Aviv. Israël organiseert het Songfestival voor de derde keer, nadat zangeres Netta dit jaar de overwinning op zak heeft gestoken. Even leek het erop dat het evenement zou plaatsvinden in Jeruzalem, maar gezien de moeilijke politieke situatie daar werd dat plan afgevoerd. Dat Israël het gastland is, blijft wel omstreven. Tientallen Europese artiesten, onder wie ook Helmut Lotti en Daan, vragen in een petitie om een boycot omdat Israël de mensenrechten (van de Palestijnen) schendt. (bpr)

Televisie

Gouden Roos voor 'Sorry voor alles' en 'Down the road'

De Eén-programma's *Down the road* en *Sorry voor alles* hebben in Berlijn een Gouden Roos gewonnen. In *Down the road* volgt Dieter Coppens op een reis zes mensen met het syndroom van Down. Het programma was de laureaat in de categorie 'reality and factual'. *Sorry voor alles* won de categorie 'game show'. In het programma wordt een gewone Vlaming gedurende een maand gevolgd met behulp van een verborgen camera.

Tot nu toe behaalden slechts drie Vlaamse programma's ooit een Gouden Roos: *Wat als?* in 2013, *Benidorm bastards* in 2010 en *De mol* in 2000. (belga)

Literatuur

Europese prijs voor Johan Harstad en vertalers

De Noorse auteur Johan Harstad en zijn Nederlandse vertalers Edith Koenders en Paula Stevens ontvangen dit jaar de Europese Literatuurprijs. Die wordt uitgereikt door het weekblad *De Groene Amsterdammer*, met steun van het Nederlands Letterenfonds. De prijs van 10.000 euro, en 5.000 euro voor de vertalers, belooft de beste Europese roman die vorig jaar in Nederlandse vertaling is verschenen. *Max, Mischa & het Tet-offensief* vertelt het verhaal van de Noor Max, die als kind met zijn vriendjes het Tet-offensief van de Vietcong naspeelt en later naar Amerika verhuist. (ndi)

Televisie

West-Vlaming strandt in halve finale 'America's got talent'

De West-Vlaamse illusionist Aaron Crow is er niet in geslaagd door te stoten naar de finale van *America's got talent*. Hij strandde in de halve finales van de populaire Amerikaanse talentenjacht.

Eerder in de reeks hadden zijn messtruc al lofbetuigingen geëist van juryleden als Heidi Klum en Mel B, maar de illusie waarbij hij jurylid Howie Mandel even liet verdwijnen, bleek niet hetzelfde effect te hebben.

En zo kan Crow zijn Britse prestatie alleen evenaren. Ook in *Britain's got talent* schopte hij het tot de halve finales. (ndi)